

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclu de studii	Master
1.6 Programul de studii/Calificarea	Familia creștină contemporană

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	<i>Familia - obiect al cercetării juridice creștine</i>						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. dr. pr. Emilian-Iustinian Roman						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. dr. pr. Emilian-Iustinian Roman						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	2	2.6 Tipul de evaluare	Evp	2.7 Regimul disciplinei	OP

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	1	3.3. seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	14	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, bibliografie și notițe					35
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					35
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					36
Tutoriat					
Examinări					2
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	108				
3.8 Total ore pe semestru	150				
3.9 Numărul de credite	6				

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	x
4.2 De competențe	x

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Prezența, în proporție de 50% la orele de curs
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	Prezența, în proporție de 80% la orele de seminar

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1. Cunoașterea și fixarea terminologiei civile și teologice;</p> <p>C2. Identificarea normelor canonice cu privire la căsătorie;</p> <p>C3. Evaluarea obiectivă a unor situații <i>de facto</i> și interpretarea <i>de iure</i>, în baza cunoștințelor dobândite;</p> <p>C4. Elaborarea unor lucrări cu caracter științific, cu relevanță practică și formativă, specifice Dreptului și administrației bisericești;</p> <p>C5. Aprofundarea cunoștințelor dobândite prin elaborarea și dezvoltarea unor cercetări personale cu caracter științific</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Deschiderea către învățarea pe tot parcursul vieții;</p> <p>CT2. Identificarea și rezolvarea de probleme, luarea deciziilor;</p> <p>CT3. Dezvoltarea capacității de analiză și sinteză.</p>

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	<p>să cunoască legislația civilă și bisericească cu privire la căsătorie;</p> <p>studentii să cunoască izvoarele fundamentale ale Dreptului canonic ortodox;</p> <p>să-și însușească bibliografia actuală din domeniul temei tratate;</p> <p>să cunoască legătura dintre lege și canoane.</p>
7.2 Obiectivele specifice	<p>La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ să explice rolul familiei în societatea europeană; ▪ să descrie evoluția instituției căsătoriei; ▪ să utilizeze terminologia specifică; ▪ să analizeze legislația europeană cu privire la familie; ▪ să calculeze gradele de rudenie.

8. Conținut

8.1 Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1. Familia creștină în legislația europeană (I)	Prelegerea, Conversația, Exemplificarea (în funcție de scenariul epidemiologic se pot face și cursuri online)	1 oră
2. Familia creștină în legislația europeană (II)		1 oră
3. Rolul familiei în societatea europeană		1 oră
4. Instituția familiei în codul civil român		1 oră
5. Incetarea căsătoriei și divorțul – abordare interdisciplinară		1 oră
6. Evoluția instituției căsătoriei – abordare juridică și canonică		1 oră
7. Despre gradele de rudenie: cuscria (I)		1 oră
8. Despre gradele de rudenie: cuscria (II)		1 oră
9. Rudenia spirituală		1 oră
10. Filiația și rudenia civilă		1 oră
11. Efectele căsătoriei. Relațiile personale dintre soți		1 oră

12.	Infrațiuni contra familiei	1 oră
13.	CEDO (I)	1 oră
14.	CEDO (II)	1 oră

Bibliografie:

- ALBU, I., *Căsătoria în Dreptul român*, Cluj 1988.
- Arhim. PAPATHOMAS Grigorios D., "Un comunitarism eclezial deschis: Căsătorii cu disparitate de cult-mixte și convertirile adulților", trad. din franceză după art. *Un communautarisme ecclésial ouvert : Mariages disparmixtes et conversions d'adultes.*, in: *LE FEU SUR LA TERRE. Mélanges offerts au Père Boris Bobrinskoy pour son 80e anniversaire*, Paris, éd. des Presses Saint-Serge de l'Institut de Théologie Orthodoxe Saint-Serge (coll. Analecta Sergiana, n° 3), 2005, pp. 183-191, în rev. *Mitropolia Olteniei*, LXI (2009), nr. 5-8, pp. 205-218.
- CONSTANTINESCU, I. M., *Biserica și instituția căsătoriei. Condițiile administrării căsătoriei. Studiu juridico-canonice*, Ediția a II-a, Editura Christiana, București, 2010.
- *Convenția Europeană a Drepturilor Omului*
- BURDEA, Gr., *Delicte contra familiei. Bigamia, adulterul, incestul și abandonul de familie*, Iași 1937.
- CAHILL, D., *Intermarriages in International Contexts*, New York 1990.
- CAMPICHE, R.I., *Liberté et responsabilité dans le couple et la famille: pour une éthique du couple et de la famille*, Lausanne 1984.
- CHELARU, I., *Căsătoria și divorțul: aspecte juridice civile, religioase și de drept comparat*, Iași .
- CONSTANTINESCU, I. M., *De impedimentis matrimonii. De la acrvia canonică la iconomia bisericească*, Editura Universitaria (CNCSIS), Craiova, 2010.
- DURĂ, L., «Familia în lumina Noului Testament», (teză de doctorat), *ST* 1-2 (2003) 89-222.
- DURĂ, L., «Starea de comuniune, element esențial al unității familiei», *O* 1-2 (2005) 84-91.
- DURĂ, V.N., «Căsătoriile mixte în lumina învățaturii și practicii canonice ortodoxe», *O* 1 (1988) 92-113.
- DURĂ, V.N., «Impedimentele la căsătorie în lumina hotărârilor celei de a doua conferințe panortodoxe presinodale», *MB* 7-8 (1984) 404-416.
- FER, V.D., «Concepția despre căsătorie și familie în cărțile Vechiului și ale Noului Testament», *OT* 1-2 (2005) 55-68.
- FLOCA, I.N., «Căsătoriile mixte în lumina învățaturii și practicii ortodoxe», *MA* 5 (1989) 30-36.
- FLOCA, I.N., «Impedimente la căsătorie și cununie», *TR* 19-20 (1989) 2.
- FLOCA, I.N., «Încetarea și desfacerea căsătoriei civile și a cununii religioase sau divorțul în lumina învățaturii creștine», *MA* 10-12 (1974) 572-579.
- FLOCA, I.N., «Rudenția ca piedică (impediment) la căsătorie și cununie», *ST* 1-2 (1992) 17-32.
- GHERASIM, A.I.G., «Condiții și impedimente la încheierea căsătoriei, prevăzute de actuala legislație a statului român și de cea a Bisericii Ortodoxe», *Anuarul Facultății de Teologie Ortodoxă „Patriarhul Justinian” – Universitatea din București*, București 2006, 385-424.
- CONSTANTINESCU, I. M., *Instituația divorțului între legislativa canonică și legislativa civilă*, Editura Universitaria (CNCSIS), Craiova, 2010.
- IONESCU, Ș., «Codul civil și problema divorțului», *BOR* 1-3 (1944) 19-41.
- IVAN, D.I., «Codul Familiei», *BOR* 4 (1954) 469-483.
- IVAN, I., «Biserica și instituția căsătoriei», *ST* 2 (1940) 127-165.
- IVAN, I., «Noi propuneri pentru ușurarea încheierii căsătoriilor mixte între Anglicani și Romano-catolici», *GB* 7-9 (1977) 690-694.
- IVAN, I., «Norme canonice și legale pentru întocmirea și păstrarea actelor și registrelor mitricale», *GB* 6 (1989) 33-47.
- IVAN, I.D., «Căsătoria – Sfântă Taină a Bisericii și instituție juridică a Statului», *BOR* 9-10 (1983) 732-755.
- MIGLIETTA, C., *La famiglia secondo la Bibbia: I fondamenti biblici della vita familiare*, Milano 2000.
- MIHOC, C., *Taina căsătoriei și familia creștină în învățăturile marilor Părinți ai Bisericii din secolul IV*, Sibiu 2002.
- MONTAN, A., *Il matrimonio nella dimensione statale e nella dimensione ecclesiale dal I al VI secolo dopo Cristo : ricerca storico-giuridica sull'intervento dello Stato e della Chiesa nel matrimonio nei primi secoli dell'era cristiana*, Roma 1981.
- PETRÀ, B., *Il matrimonio può morire?*, Bologna 1996.

- PETRESCU-PROVIAN, Th., *Logodna în Dreptul vechi, în dreptul actual și în noul cod civil*, Ploiești 1942.
- Pontificio Consiglio per la famiglia, «La Famiglia: Dono e impegno. Speranza dell'umanità» in *Atti del Congresso Internazionale*, Rio de Janeiro 1-3 ottobre 1997, Città del Vaticano 1998.
- PRADER, J., *Il matrimonio in Oriente e Occidente*, Kanonika 1, Roma 1992.
- PRADER, J., *La Legislazione matrimoniale latina e orientale*, Roma 1992.
- RONDET, H., *Introduction a l'étude de la théologie du mariage*, Paris 1960.
- RUS, C., «Căsătoriile mixte și tradiția canonică a Bisericii Ortodoxe», *T* 4 (2004) 115-141.
- SALACHAS, D., *Il sacramento del matrimonio nel Nuovo Diritto Canonico delle Chiese orientali*, Bologna 2003.
- ȘESAN, M., «Obligativitatea căsătoriei bisericești după canonistul Dr. Valerian Șesan», *BOR* 9-10 (1941) 518-535.
- SOARE, Gh., «Impedimente la căsătorie: Necesitatea asigurării unei practici uniforme în toată Biserica Ortodoxă», *O* 4 (1961) 576-589.
- SOARE, Gh.I., «Impedimente la căsătorie și motivele de divorț», *BOR* 4-6 (1943) 230-264.
- STAN, L., «Căsătoriile mixte și ultimele măsuri luate de Vatican în privința lor», *ST* 7-8 (1968) 487-497.
- STAN, L., «Noul Cod a familiei», *MO* 4-6 (1954) 162-172.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Elaborarea unor lucrări de seminar adaptate tematicii studiate la curs	conversație și problematizare (în funcție de scenariul epidemiologic se pot face și seminarii online)	28 ore

Bibliografie

- ALBU, I., *Căsătoria în Dreptul român*, Cluj 1988.
- Arhim. PAPATHOMAS Grigorios D., "Un comunitarism eclezial deschis: Căsătorii cu disparitate de cult-mixte și convertirile adulților", trad. din franceză după art. *Un communautarisme ecclésial ouvert : Mariages disparmixtes et conversions d'adultes.*, în: *LE FEU SUR LA TERRE. Mélanges offerts au Père Boris Bobrinsky pour son 80e anniversaire*, Paris, éd. des Presses Saint-Serge de l'Institut de Théologie Orthodoxe Saint-Serge (coll. *Analecta Sergiana*, n° 3), 2005, pp. 183-191, în rev. *Mitropolia Olteniei*, LXI (2009), nr. 5-8, pp. 205-218.
- CONSTANTINESCU, I. M., *Biserica și instituția căsătoriei. Condițiile administrării căsătoriei. Studiu juridico-canonice*, Ediția a II-a, Editura Christiana, București, 2010.
- BURDEA, Gr., *Delicte contra familiei. Bigamia, adulterul, incestul și abandonul de familie*, Iași 1937.
- CAHILL, D., *Intermarriages in International Contexts*, New York 1990.
- CAMPICHE, R.I., *Liberté et responsabilité dans le couple et la famille: pour une éthique du couple et de la famille*, Lausanne 1984.
- CHELARU, I., *Căsătoria și divorțul: aspecte juridice civile, religioase și de drept comparat*, Iași .
- CONSTANTINESCU, I. M., *De impedimentis matrimonii. De la acrvia canonică la iconomia bisericească*, Editura Universitaria (CNCSIS), Craiova, 2010.
- DURĂ, L., «Familia în lumina Noului Testament», (teză de doctorat), *ST* 1-2 (2003) 89-222.
- DURĂ, L., «Starea de comuniune, element esențial al unității familiei», *O* 1-2 (2005) 84-91.
- DURĂ, V.N., «Căsătoriile mixte în lumina învățurii și practicii canonice ortodoxe», *O* 1 (1988) 92-113.
- DURĂ, V.N., «Impedimentele la căsătorie în lumina hotărârilor celei de a doua conferințe panortodoxe presinodale», *MB* 7-8 (1984) 404-416.
- FER, V.D., «Concepția despre căsătorie și familie în cărțile Vechiului și ale Noului Testament», *OT* 1-2 (2005) 55-68.
- FLOCA, I.N., «Căsătoriile mixte în lumina învățurii și practicii ortodoxe», *MA* 5 (1989) 30-36.
- FLOCA, I.N., «Impedimente la căsătorie și cununie», *TR* 19-20 (1989) 2.
- FLOCA, I.N., «Încetarea și desfacerea căsătoriei civile și a cununiei religioase sau divorțul în lumina învățurii creștine», *MA* 10-12 (1974) 572-579.
- FLOCA, I.N., «Rudenția ca piedică (impediment) la căsătorie și cununie», *ST* 1-2 (1992) 17-32.
- GHERASIM, Al.G., «Condiții și impedimente la încheierea căsătoriei, prevăzute de actuala legislație a statului

- român și de cea a Bisericii Ortodoxe», *Anuarul Facultății de Teologie Ortodoxă „Patriarhul Justinian” – Universitatea din București*, București 2006, 385-424.
- CONSTANTINESCU, I. M., *Instituația divorțului între legislativa canonică și legislativa civilă*, Editura Universitaria (CNCSIS), Craiova, 2010.
  - IONESCU, Ș., «Codul civil și problema divorțului», *BOR* 1-3 (1944) 19-41.
  - IVAN, D.I., «Codul Familiei», *BOR* 4 (1954) 469-483.
  - IVAN, I., «Biserica și instituția căsătoriei», *ST* 2 (1940) 127-165.
  - IVAN, I., «Noi propuneri pentru ușurarea încheierii căsătoriilor mixte între Anglicani și Romano-catolici», *GB* 7-9 (1977) 690-694.
  - IVAN, I., «Norme canonice și legale pentru întocmirea și păstrarea actelor și registrelor mitricale», *GB* 6 (1989) 33-47.
  - IVAN, I.D., «Căsătoria – Sfântă Taină a Bisericii și instituție juridică a Statului», *BOR* 9-10 (1983) 732-755.
  - MIGLIETTA, C., *La famiglia secondo la Bibbia: I fondamenti biblici della vita familiare*, Milano 2000.
  - MIHOC, C., *Taina căsătoriei și familia creștină în învățăturile marilor Părinți ai Bisericii din secolul IV*, Sibiu 2002.
  - MONTAN, A., *Il matrimonio nella dimensione statale e nella dimensione ecclesiale dal I al VI secolo dopo Cristo : ricerca storico-giuridica sull'intervento dello Stato e della Chiesa nel matrimonio nei primi secoli dell'era cristiana*, Roma 1981.
  - PETRÀ, B., *Il matrimonio può morire?*, Bologna 1996.
  - PETRESCU-PROVIAN, Th., *Logodna în Dreptul vechi, în dreptul actual și în noul cod civil*, Ploiești 1942.
  - Pontificio Consiglio per la famiglia, «La Famiglia: Dono e impegno. Speranza dell'umanità» in *Atti del Congresso Internazionale*, Rio de Janeiro 1-3 ottobre 1997, Città del Vaticano 1998.
  - PRADER, J., *Il matrimonio in Oriente e Occidente*, Kanonika 1, Roma 1992.
  - PRADER, J., *La Legislazione matrimoniale latina e orientale*, Roma 1992.
  - RONDET, H., *Introduction a l'étude de la théologie du mariage*, Paris 1960.
  - RUS, C., «Căsătoriile mixte și tradiția canonică a Bisericii Ortodoxe», *T* 4 (2004) 115-141.
  - SALACHAS, D., *Il sacramento del matrimonio nel Nuovo Diritto Canonico delle Chiese orientali*, Bologna 2003.
  - ȘESAN, M., «Obligativitatea căsătoriei bisericești după canonistul Dr. Valerian Șesan», *BOR* 9-10 (1941) 518-535.
  - SOARE, Gh., «Impedimente la căsătorie: Necesitatea asigurării unei practici uniforme în toată Biserica Ortodoxă», *O* 4 (1961) 576-589.
  - SOARE, Gh.I., «Impedimente la căsătorie și motivele de divorț», *BOR* 4-6 (1943) 230-264.
  - STAN, L., «Căsătoriile mixte și ultimele măsuri luate de Vatican în privința lor», *ST* 7-8 (1968) 487-497.
  - STAN, L., «Noul Cod a familiei», *MO* 4-6 (1954) 162-172.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile disciplinei sunt elaborate prin consultarea directă cu comunitatea academică, în conformitate cu hotărârile Sfântului Sinod al BOR și în urma feed-back-ului din partea angajatorilor.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- Elaborarea unei lucrări de minim 10 pagini	Evp	80%
10.5 Seminar/ Laborator	- activitate și participare activă la seminar	expunere și discuție	20%
10.6 Standard minim de performanță			
Înșușirea minimă (concepțe generale, fundamentale) a materiei în vederea obținerii notei 5 (cinci) și a numărului de credite aferente.			

Data completării

Semnătura titular de curs

Semnătura titular de seminar

25.09.2020

Lect. dr. pr. Emilian-Iustinian Roman

Lect. dr. pr. Emilian-Iustinian Roman

Data avizării în Departament

Semnătura Director Departament

01.10.2020